

Sevgili Öğrenciler,

Ülkemizin en iyi üniversitelerinden biri olan üniversitemize hoş geldiniz. Başarıınızdan ve bizi tercih ettiğinizden dolayı sizi tebrik ediyorum. Öğrenci merkezli olan üniversitemiz sizlere eğitim, sağlık, beslenme, kütüphane, kültür hizmetleri, sanat ve spor etkinlikleri, bilimsel toplantı organizasyonları, araştırma, uygulama, staj ve kısmi zamanlı çalışma imkanları, çift ana dal ve yan dal, yabancı dil ve bilgisayar sertifika programları sunmaktadır.

Türkiye’de resmi kurumların yaptığı araştırma verilerine göre ülke nüfusunun %12.29’u başka bir ifadeyle genel nüfus içerisinde yaklaşık 9 milyon gibi büyük ve önemli bir kitlenin engelli olduğu görülmektedir. Ülkelerin her ne kadar sosyal devlet politikaları gereğince dezavantajlı kesimleri korumaya ve desteklemeye yönelik politikaları olsa dahi ülkenin ekonomik ve sosyal olarak kalkınması ve gelişmişlik düzeyinin artması için tüm ülke fertlerinin erkek-kadın, genç-yaşlı ve engelli-engelsiz ayrım gözetmeksizin topyekün ekonomik hayata katılımlarının sağlanması ile mümkün olabilecektir.

Engelli bireylerin sosyal ve ekonomik hayata aktif ve etkin bir biçimde katılımlarını sağlamak, onların kendi ayakları üzerinde durabilen ve kendi hayatlarını

başkalarına bağımlı olmaksızın idame ettirebilmeleri için öncelikle onların sosyal ve ekonomik hayata katılabilecek potansiyele sahip bireyler olmaları gerekmektedir.

Bu bağlamda engelli bireylerin kişisel, sosyal ve mesleki alanlarda evrensel standartlarda ve kaliteli bir eğitim almalarını sağlayarak onların sosyal yapı içerisinde statü sahibi olan, kendi ayakları üzerinde durabilen, kendi hayatlarını başkalarına bağımlı olmaksızın idame ettirebilen, piyasa koşullarında engellerinden dolayı sahip oldukları dezavantajların, almış oldukları eğitimler ile pasifize eden bireyler olmalarını amaçlayan, destekleyen ve teşvik eden program ve politikalar geliştirilmelidir.

Süleyman Demirel Üniversitesi olarak bireylerin sosyal ve mesleki olarak adeta şekillendiği bir süreç olan yükseköğretim hayatında engelli bireylere özel önem vermekte ve onların başarılı olabilmeleri için pozitif ayrımcılık politikaları geliştirmekteyiz. Ve bu amaçla 2006 yılından bu yana Engelsiz SDÜ Birimi bünyesinde yoğun bir şekilde faaliyette bulunmaktayız.

Engelli öğrencilerimizin ders ve sınav öncesinde, sırasında ve sonrasında engellerinden dolayı mağdur olmamaları ve eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak adına Türkiye’de bir ilke imza atarak “Özürlü Öğrenciler

Eğitim-Öğretim ve Sınav Uygulamaları Yönergesi” hazırladık ve Üniversitemiz Senatosu tarafından kabul edilerek yürürlüğe girdi. Bu Yönerge ile tüm engelli öğrencilerimize pozitif ayrımcılık yapılarak çok çeşitli alanlarda haklar verilmiş oldu.

Ayrıca Engelsiz SDÜ Birimi olarak akademik ve idari sorunların yanı sıra barınma, beslenme, yurt, burs, eğitim materyali, sosyal destek, psikolojik danışmanlık ve rehberlik gibi birden fazla alanda hizmetlerimiz ile engelli öğrencilerimize kaliteli bir yükseköğretim hayatı sunmak için çalışmalarımıza her geçen gün yenilerini ekleyerek devam etmekteyiz.

Engelsiz Kampus olma yolunda kararlı ve emin adımlarla ilerleyen Süleyman Demirel Üniversitesi’ni tercih ettiğiniz için tekrar teşekkür eder, yirminci yaşını kutlayan Türkiye’nin genç ve dinamik üniversitelerinden akademik ve idari kadrosu, alt ve üst yapıları, sosyal tesis ve aktiviteleri ile her zaman bir adım önde olan Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencisi olmanın haklı gurunu yaşamamızın temennisi ile eğitim hayatınız boyunca her zaman sizlerin yanında olduğumuzu bir kez daha hatırlatarak başarılar dilerim.

Yrd. Doç. Dr. Yusuf AÇIKEL
Engelliler Arş. ve Uyg. Mer. Müd.
ve Birim Koordinatörü

ENGELSİZ SDÜ

1. BİZ KİMİZ?

Engelsiz SDÜ Birimi; 01/07/2005 tarih ve 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 15'inci Maddesi ve 14/08/2010 tarih ve 27672 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Özürlüler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği'nin 11'inci Maddesi uyarınca Üniversitemiz Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı bünyesinde kurulmuştur.

Engelsiz SDÜ Birimi engelli öğrencilerin akademik, idari, araç-gereç, fiziksel, barınma, sosyal ve benzeri alanlarla ilgili ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu ihtiyaçlarının karşılanması için yapılması gerekenleri belirleyip, yapılacak çalışmaları plânlamak, uygulamak, geliştirmek ve yapılan çalışmaları değerlendirmek üzere faaliyet gösteren bir birimdir.

Engelsiz SDÜ Birimi; Eğitim-Öğretim Ünitesi, Oryantasyon ve Entegrasyon Ünitesi, Sosyal Yardımlar ve Destek Ünitesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Ünitesi ve Ar-Ge ve Proje Ünitesi olmak üzere beş çalışma ünitesi ile faaliyetlerini daha kapsamlı ve profesyonel bir biçimde sürdürmektedir.

2. VİZYON & MİSYON

Engelsiz SDÜ Birimi olarak vizyonumuz; Süleyman Demirel Üniversitesi'nin akademik ve idari personeli ile öğrencilerinin bireyin temel insan hak ve özgürlüklerine saygılı, farklılıklara karşı hoşgörülü, dezavantajlı kesimlere karşı duyarlı ve ön yargılardan uzak, pozitif bakış açısı geliştirebilen bir sosyal yapıda olması, kampus ve yerleşkelerindeki tüm yapılar ile açık ve kapalı alanların engelli bireylerin ulaşılabilirliğine ve erişilebilirliğine uygun olarak düzenlenmesini sağlamaktır.

Bu vizyon doğrultusunda engelli bireylerin akademik, idari, sosyal, ekonomik, kültürel, sanatsal ve sportif olarak eğitimde fırsat eşitliği ve pozitif ayrımcılık ilkeleri çerçevesinde daha kaliteli ve çağdaş dünya standartlarında hizmet alabilmeleri için çalışmalarda bulunmayı kendisine misyon edinmiştir.

3. ÇALIŞMA İLKELERİMİZ

Engelsiz SDÜ Birimi olarak faaliyet alanımız ve konumuz “engelli öğrenciler” dolayısı ile de “birey”. Bu nedenle yapmış olduğumuz her türlü çalışma, destek, etkinlik, proje ve diğer aktivitelerimizde prensip edindiğimiz bazı temel ilkelerimiz bulunmaktadır.

Bu ilkeler; engelli öğrencilerimizin evrensel insan hak ve özgürlüklerine ve çağdaş yaşam standartlarına yakışır bir biçimde hizmet almalarını, rencide ve afişe olmamalarını, Birimimizden aldıkları hizmetler için kendilerini rahatsız etmemelerini sağlamak için benimsediğimiz ilkelerdir. Bunlar;

1. **Etik:** Kendisini engelli olarak beyan eden ve Engelsiz SDÜ Birimi’nden destek talep eden ya da alan hiçbir öğrenciye yasal mevzuat gerektirmedikçe engel durumu ile ilgili kanıtlayıcı belge, sağlık raporu vs. talep edilemez.
2. **Gizlilik:** Engelsiz SDÜ Birimi’nden destek talep eden ya da alan hiçbir öğrencinin kişisel bilgileri Rektörlük Makamı ve Engelsiz SDÜ Birimi Yönetim Kurulu dışında herhangi bir kamu-özel kurum ya da kuruluş veya gerçek kişilerle paylaşılamaz.

3. **Açıklık:** Engelsiz SDÜ Birimi engelli öğrencilere yönelik olarak yaptığı bireysel hizmet ve desteklere ilişkin engelli öğrencinin talebi doğrultusunda kendisi ile ilgili yapılan iş ve işlemleri bildirmekle yükümlüdür.
4. **Geri Bildirime Açıklık:** Engelsiz SDÜ Birimi yapmış olduğu faaliyetler, hizmet ve desteklerle ilgili olarak yararlanıcı tarafından yapılacak olan değerlendirme ve geri bildirimleri önemser ve dikkate alır.

4. HİZMETLER

4.1. EĞİTİM ÖĞRETİM HİZMETLERİ

Engelsiz SDÜ Birimi olarak, Süleyman Demirel Üniversitesi'nde eğitim gören engelli öğrencilerimizin eğitim-öğretim ve sınav uygulamaları ile ilgili tüm sorunları ile doğrudan ilgilenilmekte ve alternatif çözümler geliştirilerek, uygulanmaktadır. Bu bağlamda Üniversite Senatosu tarafından kabul edilerek yürürlüğe giren SDÜ Özürlü Öğrenciler Eğitim-Öğretim ve Sınav Uygulamaları Yönergesi'ni tüm engelli öğrencilerimizin inceleyerek, sahip oldukları hakları öğrenmelerini rica ediyoruz.

Engelsiz SDÜ Birimi olarak eğitim-öğretim ve sınav uygulamaları ile ilgili verdiğimiz hizmetler şunlardır:

1. Engelli öğrencilerimizin eğitim-öğretim ve sınav uygulamaları ile ilgili başvurularını inceleyerek, karara bağlamak.
2. Engelli öğrencilerimizin talepleri halinde büyük puntolu ders kitabı, ders notu, sunum ya da sınav kağıdı veya kitapçığı hazırlanmasını sağlamak.
3. Engelli öğrencilerimizin talepleri halinde verilen materyali sesli hale dönüştürerek kullanıma sunmak.
4. Engelli öğrenciler ile ilgili olarak akademik ve idari personelin gelişen teknik ve programları kullanarak uyarlama yapmalarını sağlamak.

4.2. ORYANTASYON VE ENTEGRASYON HİZMETLERİ

Engelsiz SDÜ Birimi olarak Üniversitemizde eğitim gören engelli öğrencilerimizin kampus yaşamına ve sosyal ortama uyum sağlayarak özgüven sahibi, mutlu ve kendini gerçekleştirme potansiyelini ortaya çıkarabilecek bir düzeyde olmaları için kampus ve sosyal ortam oryantasyon eğitim seminerleri düzenlenmektedir. Akademik yıl başlangıcı (Güz ve Bahar Dönemi) olmak üzere yılda en az iki defa düzenlenmektedir.

Engelli öğrencilerimizin yanı sıra akademik ve idari personellerimiz ile engelli olmayan diğer öğrencilerimizin de engelli bireylerle entegre, hoşgörü ve dayanışma ortamı içerisinde yaşama becerileri

kazandırmak, farkındalık ve bilinç düzeyini arttırmak için sosyal entegrasyon seminerleri düzenlemektedir. Yine bu seminerler de Güz ve Bahar yarıyılı olmak üzere yılda en az iki defa organize edilmektedir.

4.3. SOSYAL DESTEK VE YARDIM HİZMETLERİ

Engelsiz SDÜ Birimi olarak engelli öğrencilerimizin yüksek kalite ve standartlarda eğitim almalarını sağlamak ve ihtiyaç sahibi olanları desteklemek üzere bazı çalışmalar yürütmektedir. Bunlar:

1. Eğitim-öğretim süresi boyunca “refakatçi” tahsis edilmesi.
2. Çalışabilecek durumda olanlara “kısmi zamanlı çalışma” imkânı sunulması.
3. Çeşitli vakıf ve derneklerden burs tahsis edilmesi,
4. Yemek bursu verilmesi.
5. İmkânlar ölçüsünde ortez-protez ve diğer bazı teknik cihaz temin edilmesi.

4.4. PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK HİZMETLERİ

Engelsiz SDÜ Birimi olarak engelli öğrencilerimizin psikolojik danışmanlık ve rehberlik servisi ile sürekli iletişim halinde olmalarına büyük önem vermekteyiz. Bu kapsamda engelli öğrencilerimiz kişisel ve sosyal sorunları yanı sıra akademik başarı, çalışma motivasyonu ve disiplini, meslek seçimi ve kariyer gibi onların geleceğinin şekillenmesini sağlayacak pek çok farklı alanda destek almalarını sağlıyoruz.

5. KİMLER YARARLANABİLİR?

Engelsiz SDÜ Birimi ürün ve hizmetlerinden engel grubu ve yüzdesine bakılmaksızın tüm engelli öğrencilerimiz yararlanabilir.

6. NEREYE BAŞVURMALIYIM?

Engelsiz SDÜ Birimi ürün ve hizmetlerinden faydalanabilmek için Birim Koordinatörlüğü ile iletişime geçmeleri gerekmektedir.

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
ÖZÜRLÜ ÖĞRENCİLER EĞİTİM - ÖĞRETİM VE
SINAV UYGULAMALARI
YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Esaslar

Amaç

Madde 1 – Bu Yönerge'nin amacı; Süleyman Demirel Üniversitesi'nde ön lisans, lisans, yüksek lisans ya da doktora programlarında kayıtlı bulunan özürlü öğrencilerin engel durumlarından dolayı ders ve sınav uygulamalarında karşılaştıkları sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve özürlü öğrencilerin başarılarına pozitif katkıda bulunmaktır.

Kapsam

Madde 2 – Bu Yönerge; Süleyman Demirel Üniversitesi'nde ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında uygulanan ders ve sınav uygulamalarını kapsar.

Dayanak

Madde 3 – Bu Yönerge; 14/08/2010 tarih ve 27672 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Özürsümler Danışma ve

Koordinasyon Yönetmeliği ve 24/03/2011 tarih ve 339/16 karar sayılı Üniversitemiz Senatosu'nca kabul edilen "Engelsiz Süleyman Demirel Üniversitesi (SDÜ) Birimi Çalışma İlke ve Yöntemleri Yönergesi'ne" dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – Bu Yönerge'de geçen;

- a. Üniversite: Süleyman Demirel Üniversitesi'ni,
- b. Rektör: Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörü'nü,
- c. Özürlü Öğrenci Birimi: 14/08/2010 tarih ve 27672 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Özürlüler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği'nin 11'inci Maddesi uyarınca Süleyman Demirel Üniversitesi'nde kurulan Birimi,
- d. Komisyon: Süleyman Demirel Üniversitesi Özürlü Öğrenci Birimi tarafından oluşturulacak olan Komisyonu,
- e. Özürlü Öğrenci: Doğuştan ya da sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeni ile toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve koruma, bakım,

- iyileştirme, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan yükseköğretim öğrencisini,
- f. Özürlü Sağlık Kurulu Raporu: Özürlü Sağlık Kurulu'nca hazırlanan kişilerin özür ve sağlık durumları ile kullanım amacını belirten belgeyi,
  - g. Ders: Süleyman Demirel Üniversitesi ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında okutulan zorunlu ve seçmeli dersleri,
  - h. Sınav: Süleyman Demirel Üniversitesi'nde ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarına dair yapılan ara sınavlar ve final sınavları ile bu sınavlara ek olarak yapılan mazeret, bütünleme, tek ders vb. sınavları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ders Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Ders Uygulamaları

Madde 5 – Ders öncesinde, sırasında ve sonrasında özürlü öğrencilerin engel durumlarından dolayı karşılaştıkları sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve özürlü öğrencilerin ders uygulamaları nedeni ile başarılarının olumsuz yönde etkilenmemesine yönelik ders uygulamaları usul ve esasları aşağıdaki gibidir.

- a. İşitme özürlü öğrenci bulunan sınıflarda işitme cihazı kullanıp, kullanmamasına bakılmaksızın oturma düzeni plânlanırken ders veren / sunum yapan öğretim elemanını rahatlıkla görebilecekleri şekilde plânlanır,
- b. İşitme özürlü öğrenci bulunan sınıflarda ders veren / sunum yapan öğretim elemanı yüzü sınıfa dönük olarak sunuşta bulunur,
- c. Görme özürlü öğrencilerin bilgisayar kullanarak uygulamalı görecekları derslerde kullandıkları bilgisayarların sesli hale getirilmeleri sağlanır,
- d. Görme özürlü öğrencilerin kişisel görüş ve tartışmalar hariç olmak üzere objektif konuların işlendiği dersleri ses kayıt cihazı ile kaydetmesine izin verilir,
- e. Görme özürlü öğrencilerin görsel materyallerden yararlanamayacakları için bu materyallerin kullanıldığı derslerle ilgili olarak materyaller hakkında sözlü betimleme yapılarak görme özürlü öğrencinin materyali kavraması sağlanır,
- f. Görme özürlü öğrencilere dersi takip edebilmeleri için ilgili ders materyalleri (kitap, dergi, test, sunum vb.) bilgisayarlarında sesli olarak dinleyebilecekleri formatlarda (MS Word, Mp3 vb.) ders öncesinde öğrencilere verilir,
- g. Bedensel özürlü öğrencilerin bulunduğu sınıfların mimari olarak en uygun olan katlarda oluşturulması sağlanır,

- h. Özürlü öğrencilerin bulunduğu sınıflarda ders veren / sunum yapan öğretim elemanı ders ile ilgili olarak hazırlayacağı slayt, sunum, sinevizyon, tepegöz vs. dokümanları engel gruplarını dikkate alarak hazırlar,

Ders Muafiyeti

Madde 6 – Özürlü öğrencilerin engel durumlarından dolayı ders muafiyeti talebi ile başvurmaları halinde ders seçmeli ise varsa eş değer bir ders verilir, dersin eş değeri yok ise ya da ders zorunlu ise gelişen teknik ve programlar yardımı ile ilgili ders, özürlü öğrenci dikkate alınarak verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınav Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Sınav Uygulamaları

Madde 7 - Sınav öncesinde, sırasında ve sonrasında özürlü öğrencilerin engel durumlarından dolayı karşılaştıkları sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve özürlü öğrencilerin sınav uygulamaları nedeni ile başarılarının olumsuz yönde etkilenmemesine yönelik sınav uygulamaları usul ve esasları aşağıdaki gibidir.

- a. Sınav salonları özürlü öğrencilerin ulaşılabilirliği göz önünde bulundurularak, düzenlenir,

- b. Sınav görevlileri tarafından sınav ya da sorular ile ilgili yapılacak olan duyuru, hatırlatma ya da düzeltmelerin özörlü öğrencilerin engel durumları göz önünde bulundurularak yapmaları sağlanır,
- c. İhtiyaç duyulması halinde özörlü öğrencilerin sınavlara yardımcı araç- gereç ile (İşitme Cihazı, Teleskopik Gözlük, Prizmatik Gözlük, Büyüteç vb.) girmeleri sağlanır,
- d. İhtiyaç duyulması halinde özörlü öğrencilerin yazılı sınavlarına refakat edecek, sınav olunan ders ile ilgili bölümün terminolojisine hâkim (öğretim görevlisi / araştırma görevlisi) olan okuyucu-işaretleyici görevlendirilir,
- e. İhtiyaç duyulması halinde özörlü öğrencilerin sınavlarını bilgisayar ortamında yazmaları sağlanır,
- f. Görme özörlü öğrencilerin talebi doğrultusunda soru kitapçığı ya da soru kâğıdı Braille (Kabartma) ya da sesli olarak hazırlanır,
- g. Kısmi görme kaybı olan az gören görme özörlü öğrenciler için soru kitapçığı ya da soru kâğıdı 16 -18 punto ya da daha büyük puntolarda basılmış olarak hazırlanır,
- h. İşitme özörlü öğrencilerin sınavları eğer uygunsa çoktan seçmeli testler şeklinde yapılır,
- i. Görme, işitme, dikkat eksikliği, hiperaktive, disleksi - Disgrafi vb. engeli bulunan özörlü öğrenciler normal sınav salonlarından ayrı olarak

- başkalarından rahatsız olmayacakları ve başkalarını da rahatsız etmeyecekleri salonlarda tek kişi olarak sınav olmaları sağlanır,
- j. Okuyucu-işaretleyici ya da büyük puntolu soru kâğıdı ya da kitapçığı ile sınava giren görme özürlü öğrenciler ile yazma ve hareket güçlüğü çeken özürlü öğrencilere sınav süresinin üçte ikisi kadar ek süre verilir,
  - k. İhtiyaç duyulması halinde özürlü öğrencilerin sınavlara ilaç, tıbbi malzeme ya da sıvı ile (İnsulin Pompası vb.) girmelerine izin verilir,
  - l. İhtiyaç duyulması halinde özürlü öğrencilerin sınav sırasında sınav görevlisi nezaretinde tuvalet -lavabo ihtiyacını karşılamasına izin verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Uyuşmazlık ve Hüküm Eksikliği

Madde 8 – Bu Yönerge’de yer alan hükümler ile ilgili olarak özürlü öğrenci ile öğrencisi bulunduğu fakülte, yüksekokul, enstitü veya meslek yüksekokulu ile uyuşmazlık yaşarsa ya da bu Yönerge’de tanımlanmamış bir engellilik durumu ve ihtiyacı ile karşılaşılırsa ilgili Komisyon konuyu görüşerek, karara bağlar.

Yürürlük

Madde 9 – Bu Yönerge hükümleri; Süleyman Demirel Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 10 – Bu Yönerge hükümlerini; Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörü yürütür.

İLETİŞİM

Bahçelievler Mah. 102 Cad. No:77 B Blok

Eski Güzel Sanatlar Fakültesi PK32100

Merkez / ISPARTA

(Isparta Otogar ilerisi PTT Başmüdürlük Binası Yanı)

Tel: 0 246 270 20 14

Faks: 0 246 270 20 13

GSM: 0 545 930 85 85

E-Posta : engelsiz@sdu.edu.tr

Web : <http://engelsiz.sdu.edu.tr>